บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยพายัพใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป วิเคราะห์แนวโน้มการจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป และนำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยพายัพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.1 ผู้บริหารหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยพายัพ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 11 คน คือ

ผู้ช่วยอธิการบดีรับผิดชอบงานฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน

หัวหน้างานหลักสูตรและการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน

รักษาการผู้อำนวยการสำนักวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 1 คน

ประธานรายวิชาศึกษาทั่วไป

- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 3 รายวิชา จำนวน 3 คน
- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี 2 รายวิชา จำนวน 2 คน
- กลุ่มวิชาภาษา 5 รายวิชา จำนวน 3 คน

1.2 อาจารย์ผู้สอนรายวิชาศึกษาทั่วไป ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 63 คน คือ

กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

- รายวิชา ศท. 101 วิถีทางสร้างปัญญา จำนวน 3 คน
- รายวิชา ศท. 111 สัจจะและบริการ จำนวน 1 คน
- รายวิชา ศท. 112 สันติภาพและสุนทรียภาพแห่งชีวิต จำนวน 3 คน

PAYAP UNIVERSITY

กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี

- รายวิชา ศท. 105 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม จำนวน 6 คน
- รายวิชา ศท. 106 ตรรกวิทยาและคณิตศาสตร์สำหรับชีวิตประจำวัน จำนวน 8 คน

กลุ่มวิชาภาษา

- รายวิชา ศท. 107 ทักษะการใช้ภาษาไทย จำนวน 7 คน
- รายวิชา ศท. 108 ภาษาอังกฤษ 1 จำนวน 5 คน
- รายวิชา ศท. 109 ภาษาอังกฤษ 2 จำนวน 13 คน
- รายวิชา ศท. 208 ภาษาอังกฤษ 3 จำนวน 5 คน
- รายวิชา ศท. 209 ภาษาอังกฤษ 4 จำนวน 12 คน

2. กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 4,932 คน การกำหนดขนาดตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบมีช่วงชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ใช้สูตรคำนวณของยามาเน่ โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน 5 % ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 370 คน และมีการกระจายขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของจำนวนประชากรของแต่ละกลุ่มวิชา ดังตารางต่อไปนี้

กลุ่มวิชา/รายวิชา	ประชากร	ขนาดตัวอย่าง
กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์		
- รายวิชา ศท. 101 วิถีทางสร้างปัญญา	496	37
- รายวิชา ศท. 111 สัจจะและบริการ	368	28
- รายวิชา ศท. 112 สันติภาพและสุนทรียภาพแห่งชีวิต	501	37
รวม	1,365	102
กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี		
- รายวิชา ศท. 105 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม	369	28
- รายวิชา ศท. 106 ตรรกวิทยาและคณิตศาสตร์สำหรับชีวิตประจำวัน	566	42
รวม	935	70

PAYAP UNIVERSITY

กลุ่มวิชา/รายวิชา	ประชากร	ขนาดตัวอย่าง
กลุ่มวิชาภาษา		
- รายวิชา ศท. 107 ทักษะการใช้ภาษาไทย	453	34
- รายวิชา ศท. 108 ภาษาอังกฤษ 1	256	19
- รายวิชา ศท. 109 ภาษาอังกฤษ 2	860	65
- รายวิชา ศท. 208 ภาษาอังกฤษ 3	304	23
- รายวิชา ศท. 209 ภาษาอังกฤษ 4	759	57
รวม	2,632	198
รวมทั้งสิ้น	4,932	370

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. เครื่องมือ ได้แก่

1.1 แบบสอบถาม คณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างแบบสอบถามที่มีเนื้อหา 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยพายัพ ด้านหลักสูตร ความมุ่งหมายและขอบเขตเนื้อหา ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ สื่อและอุปกรณ์การสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริหารจัดการ จำนวน 63 ข้อ และในตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้านเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 45) โดยมีเกณฑ์ค่าระดับคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ส่วนการแปลผลคะแนนใช้ค่าทางสถิติคะแนนเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) โดยกำหนดช่วงของการวัด ดังนี้

PAYAP UNIVERSITY

ค่าเฉลี่ยของคะแนน	ความหมายของการแปลผล
4.51 - 5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.51 - 4.50	เหมาะสมมาก
2.51 - 3.50	เหมาะสมปานกลาง
1.51 - 2.50	เหมาะสมน้อย
1.00 - 1.50	เหมาะสมน้อยที่สุด

คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วจึงนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไข (ภาคผนวก ข) จากนั้นได้นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach, 1970, น. 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

1.2 แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นการประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาศึกษาทั่วไป ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ในด้านต่าง ๆ 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (Ethics and Moral) ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) คณะผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ความคิดเห็น จากนั้นปรับแก้ไขตามคำแนะนำแล้วจึงนำไปใช้สัมภาษณ์นักศึกษา จำนวน 28 คน (ภาคผนวก ค)

2. การประชุมกลุ่มย่อยผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนรายวิชาศึกษาทั่วไป (Focus Group Discussion) เมื่อวันศุกร์ที่ 18 กรกฎาคม 2557 ณ ห้อง PC201 อาคารเพนเทคอสต์ มหาวิทยาลัย-พายัพ เขตแม่คาว โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร. ชรินทร์ มั่งคั่ง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย-เชียงใหม่ เป็นผู้ดำเนินการ (moderator) มีผู้บริหารที่เกี่ยวข้องและอาจารย์ผู้สอนรายวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 33 คน (ภาคผนวก ง) เข้าร่วมการสนทนา เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษารายวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยพายัพ

PAYAP UNIVERSITY

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. คณะผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาในการตอบแบบสอบถาม โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 3-28 กุมภาพันธ์ 2557 ได้แจกแบบสอบถามไป รวมจำนวน 440 ชุด จำแนกเป็น

กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม	แจก	ได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
ผู้บริหาร	11	11	100
อาจารย์	63	54	85.7
นักศึกษา	370	336	90.8
รวม	440	400	90.9

2. คณะผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากนักศึกษา จำนวน 28 คน ในการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์เกี่ยวกับผลการเรียนรู้รายวิชาศึกษาทั่วไป ระหว่างวันที่ 17 มีนาคม – 8 เมษายน 2557

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยจัดการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ระดมความคิดเห็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยพายัพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยพายัพ 6 ด้าน โดยรวมและในแต่ละด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด ข้อมูลสัมภาษณ์ และข้อมูลที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ใช้การวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) และเสนอผลเป็นข้อมูลเชิงบรรยาย เพื่อประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าความถี่

PA YAP UNIVERSITY

1.2 ค่าร้อยละ

1.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย

1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าอำนาจความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach, 1970, น. 161)

PAYAP UNIVERSITY